

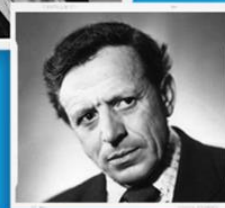
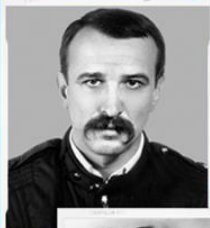
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ
«ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

Україна. Донеччина. Мова.

(Вислови відомих земляків)

Інформаційний мікс

МАРІУПОЛЬ
2023

УДК 8(477.62)(082.24)

У45

Україна. Донеччина. Мова. (Вислови відомих земляків) [Текст] :
У45 інформ. мікс / уклад. Н. В. Корабльова; Комун. закл. культури
«Донецька обласна бібліотека для дітей». – Маріуполь, 2023. – 17 с.

Комунальний заклад культури «Донецька обласна бібліотека для дітей»
пропонує інформаційний мікс «Україна. Донеччина. Мова. (Вислови відомих
земляків)».

Видання знайомить читачів з цитатами діячів культури та мистецтв,
правозахисників, які або народилися на Донеччині, або у певний період свого
життя перебували в цьому регіоні.

Інформаційний мікс адресований учням шкіл, студентам, вчителям,
бібліотечним працівникам, всім тим, хто цікавиться літературою та історією
Донецького краю.

УДК 8(477.62)(082.24)

Україна, рідна земля і мова завжди слугували потужним джерелом натхнення в житті, праці та творчості літераторів, мовознавців, публіцистів, освітян, правозахисників та діячів культури Донеччини. Ця тематика повсякчас пульсувала у венах і була фундаментальною для людей прогресивних поглядів нашого краю, вони цим жили й так вболівали за долю української мови та культури на Сході країни, що часто, на жаль, розплачувалися за це своїми кар'єрами, свободою, і навіть життями... Саме тому так важливо доторкнутися до думок і переконань цих людей, перечитати їх надзвичайно актуальні й на сьогодні роботи чи твори, а, можливо, декому і повчитися любити свою Батьківщину, рідну землю та найдорожчу у світі мову понад усе, як наші талановиті земляки!

Мова – духовний скарб будь-якої нації, найголовніша ознака кожного народу, яка формує і визначає свідомість, творить людину, культуру, історію держав. Наразі, під час повномасштабної війни рф проти України, посилилася роль мови як чинника національної консолідації, свободи та волі. Адже вона виступає могутньою зброєю, яку ми маємо від народження, і саме вона вибудовує з нас єдину сильну націю, націю переможців!

До вашої уваги – добірка влучних вислови митців Донеччини про Україну, малу Батьківщину та рідну мову!

УКРАЇНА

❖ Андіївська Емма

«Для мене Україна – на кожному клаптику, де хтось говорить українською і відчуває себе українцем»

❖ Бойко Грицько

«І хоч зараз за Віслою я,
Хоч кругом незнайома країна,
Ти зі мною, Вітчизно моя!
Ти зі мною, моя Україно!»

❖ Гордасевич Галина

«Вертаймо ж на пороги отчі
З усіх земель, з усіх країв!
Хай ниций зайда їх не топче!
Вертаймо на могили отчі,
Підводьмо храми із руїн!»

«...не вмерла Вкраїна,
Душа наша не вмирає!»

«Не один винесла бій
Україна й пустила свій корінь.
І жовто цвіте звіробій,
І синьо цвіте цикорій»

«Після великої руїни
Ставати до роботи час.
Європа дивиться на нас.
Находить ера України»

«Україно моя, Україно,
Та співоча ж моя, солов'їна!»

❖ **Доценко Юрій**

«...ми ж однієї неньки діти,
Ім'я якої – Україна!»

❖ **Жуковський Станіслав**

«Моя Україна сяйна,
Колиска козацької волі.
Як пісня в родинному колі,
В нас доля з тобою одна»

❖ **Лупиніс Анатолій**

«Під скрес московської руїни,
Під лицемірство каяття
Моя повстане Україна
До віковічного буття»

❖ **Решетова Світлана**

«Земля батьків – гніздо лелеки:
Тут світло, й затишок, безпека,
Тут жити кожному з руки.
І скільки б не пройшло віків,
Вона не може постаріти,
Ростуть на ній онуки, діти.
На те вона й земля батьків»

«Україна – це мій дім,
Живемо ми всі у нім»

«Україна моя починається там,
Де у лузі верба і калина,
Там, де пісню дарує з народженням нам
За столом з хлібом-сіллю родина»

❖ **Свенцицький Петро**

«Хто хоче, хай рахує зерна,
Хто хоче – землі віддає.
А Україна є – етерна,
Єдина є і вічна є!»

❖ **Слющинський Богдан**

«Живу тобою, Земле рідна,
Борюсь за тебе...»

«Не відрікайтеся від отчої землі
І навіть у скрутну для вас годину,
Коли обіймуть вашу душу думи злі, –
Не покидайте Україну!»

«Сади вишневі, житний колос.
Карпати, доли і моря,
Пісень дівочих чистий голос –
Це Україна все, Моя!»

«Я все життя молитись буду
За долю рідної землі,
За щиру українську вроду,
За всепрощення і жалі»

❖ **Сосюра Володимир**

«Всім серцем любіть Україну свою –
і вічні ми будемо з нею!»

«Дзвін шабель, пісні, походи,
воля соколина,
тихі зорі, ясні води –
моя Україна»

«Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди»

«Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну»

«Проклятий крук тебе терзає,
і кров із серця п'є змія.
Я так люблю тебе, мій краю,
Вкраїно змучена моя!..»

«Я не кину співати про тебе,
краю мій, моє щастя, мій дім!
Скільки зір у високому небі,
стільки співів у серці моїм...»

❖ Стус Василь

«...Голови гнути я не збирався, бодай що б там не було. За мною стояла Україна, мій пригноблений народ, за честь котрого я мушу обставати до загину»

«Земле! Краю мій!
У сизуватій млі,
Там, де розтав вишиваний рукав,
Лишилось серце...»

«Земле рідна! Тобі одній
Я волів би служити до скону»

«Народе мій, до тебе я ще верну,
як в смерті обернуся до життя
своїм стражденним і незлим обличчям.
Як син, тобі доземно уклонюсь
і чесно гляну в чесні твої вічі
і в смерті з рідним краєм поріднюсь»

«О краю мій, великий, як Сибір,
хай шир твоя не для Сибіру – вірю,
та поки кожен шлях цей не проміряє –
не запанує у Вітчизні мир»

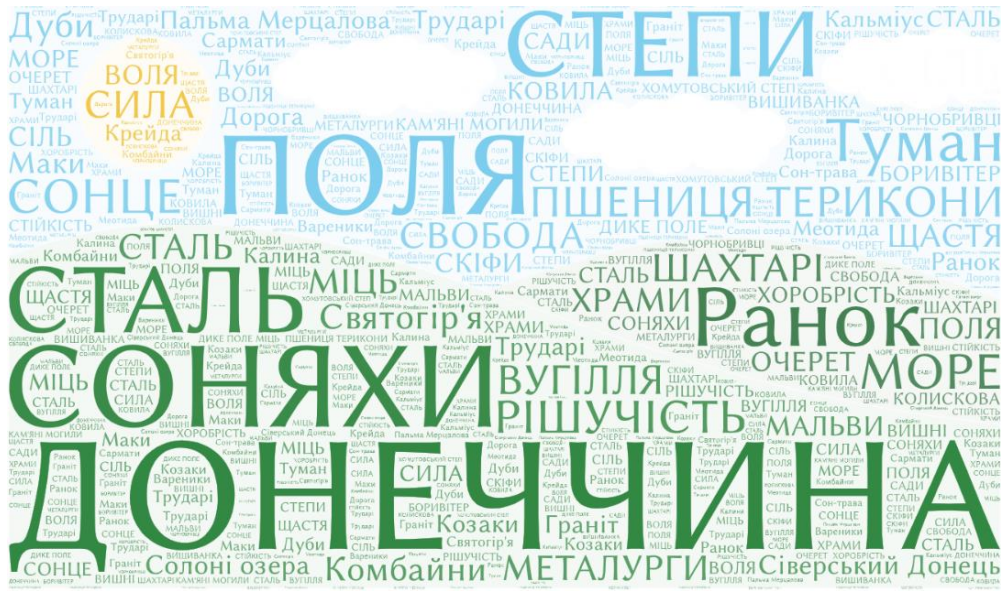
«Ти вже не згинеш, ти двожилава,
Земля, рабована віками,
І не скарать тебе душителям
Сибірами і соловками»

❖ Черкасенко Спиридон

«Ми щиро всі будуєм Україну
В тяжкій за Неньку праці і журбі...»

❖ Чернявський Микола

«О, ні, Україна не загине!
Коли народний океан
Співа, неначе той орган,
Є сила в нім – душа єдина»

ДОНЕЧЧИНА

❖ Андієвська Ємма

«У мене нема регіонів. У мене є Україна. А Донбас – це Україна!»

❖ Бахтарис Василь

«Моя Еллада – в Україні:
Село Бугас, донецький край»

❖ Грицько Бойко Грицько

«... Тут в окопі, в землянці сирій,
Де ми ділимо радість і горе,
Повсякчасно в уяві моїй
Чебрецеві донецькі простори»

❖ Гордасевич Галина

«Це тверда земля.
Бо в ній немало костей.
Зблизька і здаля
Зустрічала незваних гостей»

❖ Жуковський Станіслав

«Донбас, ми в підземні глибини за скарбом ідем,
Донбас, ми з тобою не хлібом єдиним живем.
І доля, і щастя – все спільне з тобою у нас,
Вогнений, курганний Донбас!»

«Донеччино, Донеччино,
Коханий краю мій»

«Донеччино, свята моя колиско,
Людських сердець неоцінімий скарб!»

«Нам є що цінувати й берегти –
Багата скарбами у нас країна.
Це ти, моя Донеччино, це ти, –
Сторайдужна перлина України!»

«Рідна земле в сонячній короні,
Дорога і люба без прикрас –
В сполохах заграв і шапках териконів,
Із співучим іменем Донбас»

❖ Петренко Михайло

«Ось-ось Слов'янськ! Моя родина!
Забилось серденько в грудях,
Пригнулись до землі коліна,
А очі плавають в сльозах!»

❖ Сосюра Володимир

«Де б я не був, а все ж думками
Лечу в Донеччину свою»

«Донеччино моя, моя ти батьківщино,
Тобі любов моя і всі мої чуття»

«Немов душею п'ю твого життя весну я
у радості степів, у гомоні дібров,
і музику гудків твоїх я знову чую,
Донеччино моя, життя мого любов!»

«О рідний Донбасе, мій тато могучий,
Ти в серці моєму навек заяснив!
І спів солов'їний, і вітер, і тучі,
І шелест колосся, і гул поїздів...»

«Про що б не писав я, не думав, не мріяв,
Та все перед мене донецький мій край»

«...Я починався звідтіля,
де гул заводів даль колише.
Ясні Донеччини поля
Мені на світі наймиліші»

«Як передать, Донбас, твою красу і силу...»

❖ Стус Василь

«Я вважаю, що доля Донбасу – це майбутня доля України, коли будуть
одні солов'їні співи»

❖ Тихий Олекса

«Люблю свою Донеччину, її степи, байраки, лісосмуги, терикони. Люблю
і її людей, невтомних трударів землі, заводів, фабрик, шахт»

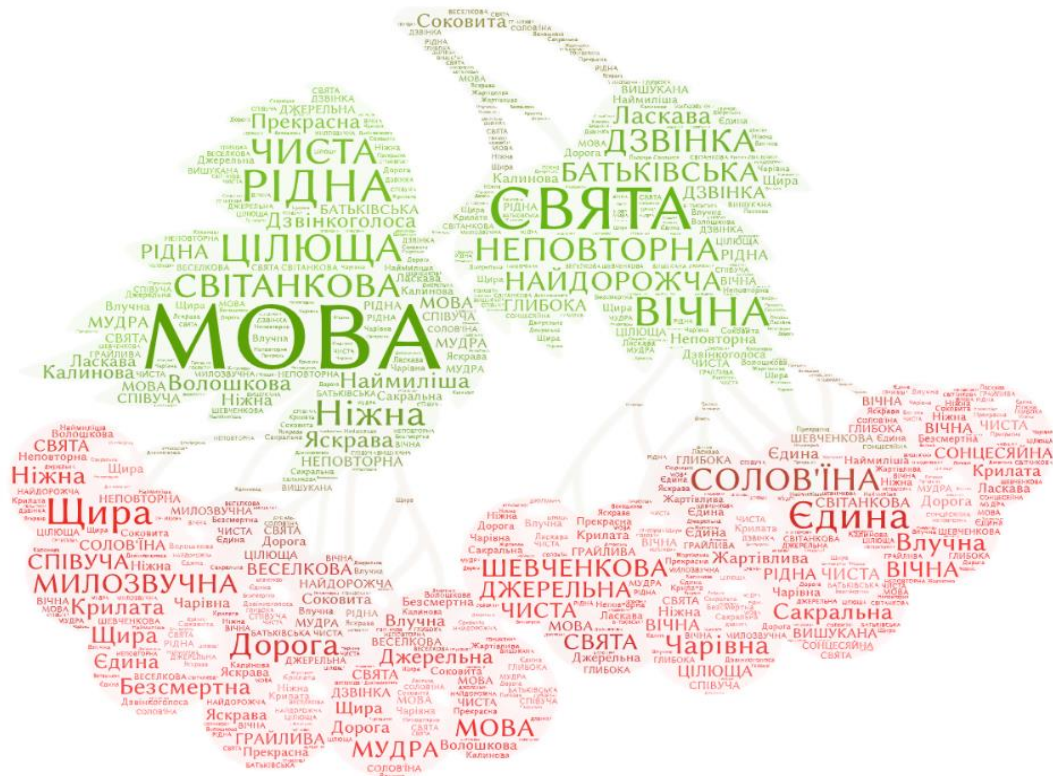
«Я – для того, щоб мої земляки-донбасівці давали не лише вугілля, сталь,
машини, пшеницю... Для того, щоб моя Донеччина давала не тільки
уболівальників футболу, учених-безбатченків, російськомовних
інженерів, агрономів, лікарів, учителів, а й українських спеціалістів-
патріотів, українських поетів та письменників, композиторів та акторів»

❖ Чернявський Микола

«І бачу рідні гори білі,
Понад Дінцем в гаю блукаю.
І давніх днів утіхи милі.
Ввісні я знов переживаю»

❖ Шаповал Микита

«Мій рідний край – слова дитячі,
Мій рідний край – думки старі,
І промінь ранішній неначе,
І світ вечірньої зорі...»

МОВА

❖ Андіївська Емма

«Для того, щоб знати українську мову, її треба вивчити! Треба дивитися по словниках, перевіряти!»

«Для того, щоб існувала Україна, треба мову! Як зникне мова, то зникне народ!»

«Треба усвідомити: якщо хочеш Україну, треба вивчати українську мову»

❖ Бойко Грицько

«Я ношу в своєму серці,
У своїм жагучім серці –
Рідну мову,
Рідне слово
І дзвінку
Народну пісню»

❖ **Гордасевич Галина**

«Та чи ж є іще де така мова, –
Що барвиста вона та шовкова,
На світі усьому прославлена,
Та не раз у колисці задавлена!»

❖ **Дзюба Іван**

«Рідна мова – це найособистіша і найглибша сфера обстоювання свого
«я», коли воно є, своєї особистої і національної гідності»

«Сьогодні на мови та їхнє майбутнє треба дивитися не лише з погляду
їхніх функцій, але й з погляду зафіксованих у них багатств національної
духовності та історії»

❖ **Доценко Юрій**

«Рідна мова –
Це паспорт народу,
Виданий Історією,
З постійною пропискою – Україна»

«Українська мова –
Це метрика народу,
Засвідчена Всевишнім»

❖ **Жуковський Станіслав**

«Не помира вкраїнське Слово –
Наш біль, любов і Божій гнів!»

«Ти звучиш мені, наче музика світанкова,
Переливами ніжними граєш, як сонце в росі.
Рідна мова моя, життєдайна українська мова.
Серцем вбираю всі звуки твої і барви усі»

❖ **Слющинський Богдан**

«Не вбийте мову, прошу вас,
Не вбийте українську мову!..
Укотре ненависний час
Над нею звівся знову»

«Хай нація живе повік,
Єднається у звуках мови...»

❖ Сосюра Володимир

«...А хто своєю мову забуде,
той серце забуде своє»

«О мова моя!
О місячне сяйво і спів солов'я,
півонії, мальви, жоржини!
Моря бриліантів, це мова моя,
це – мова моєї України»

«О мово рідна! Їй гаряче
Віддав я серце недарма.
Без мови рідної, юначе,
Їй народу нашого нема»

«...Той лиш пошани достоїн,
Хто мову шанує своєю»

«... Це – матері мова. Я звуки твої
Люблю, наче очі дитини...
О мова українська!.. Хто любить її,
Той любить мою Україну»

«Як не любити рідну мову
І як її не берегти,
коли із нею в даль грозову
ми йшли на бій – і я, і ти...»

«...Як сонця безсмертного коло,
Що креслить у небі путі,
Любіть свою мову – й ніколи
Її не забудьте в житті»

Яке прекрасне рідне слово!
Воно – не світ, а всі світи»

❖ Тихий Олекса

«Мова – одна з основних ознак нації. Мова – фундамент культури. Рідна мова – найдорожчий скарб народу. Рідна мова – підвалина інтелекту,

рідна мова – основа патріотизму. Рідну мову повинна берегти, розвивати
кожна людина»

«Умирає мова – умирає культура. Умирає культура – припиняється
прогрес, і історію починають творити нерони, бісмарки, муссоліні,
гітлери, сталіни, мао цзедуни. А яка то історія – всім відомо»

«Мова – народ»

❖ **Черкасенко Спиридон**

«О рідне мово, скарбе мій!
В мертвотних напастях чужини
Ти – мій цілющий, мій єдиний
Душі підбитої напій...»

❖ **Чернявський Микола**

«Ти не загинеш, Україно!
І мова прадідна твоя,
Що кожне слово в їй перлина,
Не вмере повік»

Джерела

Гордасевич, Г. Л. Твори : Т. 1 Поетичні твори [Текст] / Г. Л. Гордасевич ; упоряд. Б. Гордасевич ; худож. оформл. сер. І. Шутурми. – Львів : Каменяр, 2006. – 326 с. : іл. – (Серія «Спадщина»).

Дзюба, І. М. Із плину літ [Текст] : публіцистика / І. М. Дзюба ; упоряд. Є. Пшеничний. – Дрогобич : Коло, 2019. – 562 с.

Доценко, Ю. Т. Вереснева паморозь [Текст] : поезії / Ю. Т. Доценко. – Донецьк : Український культурологічний центр, 2007. – 124 с.

Жуковський, С. В. Вибрані твори [Текст] : у 3 т. / С. В. Жуковський ; [ред.-упоряд. С. Демченко]. – Київ : Український письменник, 2012.

Земле рідна, колискова. Українські поети Донеччини [Текст] : поезія / вступ. слово В. В. Оліфіренка. – Донецьк : Донбас, 2001. – 208 с.

Найдорожчий скарб : Слово про рідну мову [Текст] : поезії, вислови / упоряд. В. І. Лучук. – Київ : Радянський письменник, 1990. – 390 с.

Письменники української діаспори: Донбаський вимір [Текст] : навч. посібник-хрестоматія / упоряд. В. А. Просалова. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2010. – 336 с.

Порода. Антологія українських письменників Донбасу [Текст] / упоряд. В. Білявський, М. Григоров ; вст. ст. І. Дзюби. – Київ : Легенда, 2017. – 384 с.

Романько, В. І. Література донецького краю [Текст] : Посібник для вчителя / В. І. Романько. – 2-ге вид., доп. – Слов'янськ : Друкарський двір, 2013. – 272 с.

Слющинський, Б. В. Світанкова роса [Текст] : вірші / Б. В. Слющинський. – Маріуполь : Рената, 2010. – 92 с.

Сосюра, В. М. Всім серцем любить Україну [Текст] : вибр. твори / В. М. Сосюра. – Київ : Криниця, 2003. – 608 с. – (Б-ка Шевченківського комітету).

Стус, В. С. Мені здалося – я живу завжди [Текст] : вибрані твори / В. С. Стус. – Харків : Кн. клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. – 400 с.

Тихий, Олекса. Мова – народ. Висловлювання про мову та її значення в житті народу [Текст] / упоряд. О. Тихий ; післяслово О. Зінкевича. – Київ : Смолоскип, 2007. – 416 с.

Чернявський, М. Ф. Вибране [Текст] / М. Ф. Чернявський ; упоряд. В. Загороднюк. – Херсон : Гілея, 2018. – 360 с. – (Літературні скарби Херсонщини).

Приємного читання!!!

Бібліографічне видання

Україна. Донеччина. Мова. (Вислови відомих земляків)

Інформаційний мікс

Укладач **Корабльова** Наталія Володимирівна

Оформлення Н. І. Ганжела

Редагування Н. І. Ганжела

Відповідальний за випуск Ю. С. Василенко